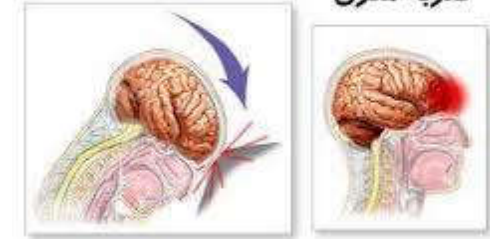

ضربه های سر (HT) :

ضربه مغزی

آسیب دیدگی های سر دارای طبقه بندی وسیع و گسترده ای هستند که انواع آسیب دیدگی های سر جمجمه و مغز را شامل می گردند . آسیب دیدگی های ناشی از ضربه به سر ، شدیدترین و جدی ترین حالت آسیب دیدگی های سر می باشد . علل متداول آسیب دیدگی های ناشی از ضربات وارده به سر عبارتند از : تصادف با وسایل نقلیه موتوری خشونت های منجر به ضرب و شتم و سقوط از بلندی . ضمناً افراد بین سنین ۱۵ تا ۲۴ و مردان جزو گروه های پر خطر در زمینه آسیب دیدگی های مغزی ناشی از وارد آمدن ضربه به شمار می آیند .

انواع آسیب دیدگی های سر:

• آسیب دیدگی پوست سر:

آسیب دیدگی پوست سر در واقع جزو دسته ی آسیب دیدگی های خفیف سر قرار می گیرد . از آنجا که عروق خونی فراوان سر به حد کافی منقبض نمی شوند ، لذا حین آسیب دیدگی خونریزی شدید خواهد بود .

• شکستگی جمجمه :

شکستگی سر در واقع ترک خوردن استخوان های متصل به هم جمجمه در اثر ضربه های شدید و پر قدرت است . این ضایعه می تواند با یا بدون آسیب دیدگی بافت مغز صورت پذیرد شکستگی سر به انواع ساده ، خردشدگی فرورونده ، و یا قاعده ای تقسیم بندی می شود . .

علائم و نشانه ها :

نشانه ها ، به استثنای آسیب دیدگی های موضعی به شدت و وسعت آسیب دیدگی مغز بستگی دارند وجود درد مداوم و موضعی ، معمولاً بروز شکستگی را مطرح می نماید . شکستگی های قاعده سر تمایل به طی مسیر عرضی به سمت سینوسهای اطراف بینی در استخوان پیشانی داشته و یا به طرف گوش میانی واقع در استخوان گیجگاهی پیش می روند . به همین دلیل این نوع شکستگی ها اغلب سبب خونریزی از بینی ، حلق یا گوش می شوند و خون ممکن است در زیر ملتحمه چشم نیز مشاهده گردد . یک منطقه کبودی هم در بالای گوش دیده می شود . وقتی از گوش و بینی مایع مغزی نخاعی خارج گردد ، می توان به وجود شکستگی قاعده ی سر مشکوک شد .

علامت هاله ای (لکه ای خون که به وسیله ی لکه ی زرد رنگ احاطه شده است) را می توان در ملافه های تخت بیمار یا در پانسمان سر وی مشاهده نمود که احتمال نشت مایع مغزی نخاعی را مطرح می سازد . خون آلود بودن مایع مغزی نخاعی نشان دهنده ی پارگی یا کوفتگی مغز است .

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

لرستان

مرکز آموزشی درمانی شهدای عشایر

ضربه های سر (HT)

واحد آموزش سلامت - بازنگری ۱۴۰۳

سایت بیمارستان : <http://shohada.lums.ac.ir>

شماره تلفن های بیمارستان: ۷-۳۳۲۳۶۴۰۱

مراقبت در بیماران ضربه سر :

۱. داشتن استراحت لازم و کافی در منزل طبق دستور پزشک معالج .
۲. هنگام استراحت در منزل بهتر است زاویه سر و بدن با سطح افق ۳۰ درجه باشد .
۳. در چند روز اول از مصرف غذاهای سنگین پرهیز شود .
۴. داروهای خود را به صورت منظم و در ساعت مقرر مصرف نمائید .
۵. از انجام ورزشهای سنگین و فعالیتهایی که احتمال ضربه به سر را افزایش می دهد به مدت دو هفته پرهیز نمائید .
۶. در صورت نیاز به مصرف طولانی مدت دارو قبل از اتمام داروها به پزشک معالج مراجعه نمائید .
۷. در صورتی که جراحی روی قسمتی از بدن دارید ، حداکثریک روز در میان پانسمان آن را تعویض نمائید و در زمان تعیین شده جهت کشیدن بخیه ها به پزشک مراجعه نمائید .

منابع :

- ۱-درسنامه جامع پرستاری تالیف ، احمد علی اسدی نو قایی
- ۲- پرستاری داخلی جراحی بیماری های اعصاب برونر

سودا رث ، ویرایش چهاردهم ، ۲۰۱۸

درمان :

شکستگی هایی که در سر فرو نرفته اند ، عموماً نیاز به درمان جراحی ندارند . ولی به هر صورت معاینه دقیق بیمار ضروری می باشد . شکستگی های فرو رونده معمولاً به عمل جراحی نیاز دارند . بویژه اگر آلوده بوده یا دچار تغییر شکل شده باشند . بنابراین درمان شامل جراحی ، آنتی بیوتیک تراپی و استفاده از فراورده های خونی می باشد . همانطور که گفته شد شکستگی های قاعده جمجمه بسیار مهم هستند ، زیرا معمولاً باز شده و منجر به نشت مایع مغزی نخاعی می گردند . گوش خارجی و بینی و حلق باید کاملاً تمیز نگاهداشته شوند . معمولاً گلوله ی پنبه ای استریلی را در درون گوش وارد کرده یا یک پد پنبه ای استریل را به پایین بینی متصل می نمایند تا مایع ترشح شده را جمع آوری کند .

از بیماری که هوشیار است خواسته می شود تا از دمیدن در بینی خودداری نماید . سر حدود ۳۰ درجه بالا نگاهداشته شود تا فشار داخل جمجمه کاهش یافته و نشت مایع به طور خودبخود متوقف گردد .